

De?i?ime Kar?? Tepki Türü Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *De?i?ime Kar?? Tepki Türü Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19560>

Özet

De?i?ime Kar?? Tepki Türü Ölçe?i, bireylerin kurumsal veya e?itimsel yeniliklere kar?? sergiledikleri tutum ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amacıyla Muhammet Yasir Alt?ntop tarafından geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, toplam 29 maddeden oluşmakta ve tepkileri dört temel faktör altında gruplandırılmaktadır: Aktif Destek, Pasif Destek, Aktif Direnme ve Pasif Direnme.

Ölçek, özellikle ilkö?retim okulu ö?retmenlerinin de?i?ime yönelik algılarını ve tepki türlerini belirlemek, bu tepkilerin okul kültürü algılarıyla olan ilişkisini incelemek üzere tasarlanmıştır. Derecelendirme formatı olarak 4'lü Likert Ölçe?i kullanılmaktadır (1=Hiçbir zaman - 4=Her zaman).

Anahtar Kelimeler

De?i?im Yönetimi, De?i?ime Kar?? Tepki, Okul Kültürü, Ö?retmen Tutumları, Yapılandırılmamış Eğitim Yaklaşımı, Psikometrik Geliştirme, Güvenilirlik.

Yazarlar

Muhammet Yasir Alt?ntop

Amaç

Ölçe?in birincil amacı, eğitim kurumlarında veya organizasyonel bağlamlarda gerçekleştirilen yeniliklere kar?? bireylerin gösterdiği tepkilerin niteliğini dört farklı boyutta (aktif/pasif destek ve aktif/pasif direnme) ölçmektir. Bu sayede, de?i?im süreçlerinin başarısız etkileyen temel insan faktörlerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Ölçek, Alt?ntop'un yüksek lisans tezi kapsamında, ilkö?retim okulu ö?retmenlerinin de?i?ime kar?? tepki türleri ile okul kültürü algıları arasındaki ilişkiyi ampirik olarak incelemek amacıyla geliştirilmiştir. Bu bağlamda, de?i?im stratejilerinin kültürel bağlama uygun olarak nasıl yönetileceğine dair veriye dayalı çözümler sunmaktadır.

Yapı

De?i?ime Kar?? Tepki Türü Ölçe?i, tepkileri aktivite ve yönelim bazında kategorize eden dört faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu yapı, bireyin de?i?ime kar?? tutumunu hem davran??sal yönelim (aktif vs. pasif) hem de yön (destek vs. direnç) açısından analiz etmeye imkan tanır.

Ölçek, de?i?ime yönelik tutumları aşağıdaki dört ana alt boyutta ölçmektedir:

Aktif Destek: De?i?imi benimseme, uygulama ve diğerlerini de?i?ime ikna etme yönünde açık ve

görünür çaba gösterme.

Pasif Destek: De?i?imi kabul etme e?iliminde olma ancak bu de?i?imin uygulanmas? veya yay?lmas? için ki?isel olarak minimum düzeyde enerji harcama.

Aktif Direnme: De?i?ikli?e kar?? ç?kma, ele?tirme ve de?i?imi engellemek için do?rudan eylemlerde bulunma.

Pasif Direnme: De?i?ime kar?? ç?kanlar? z?mnen veya dolayl? yoldan destekleme, de?i?imi yava?latma e?iliminde olma.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?na ilikin spesifik istatistiksel sonuçlar kaynak materyalde ayr?nt?l? olarak sunulmam??t?r ("-"). Ancak ölçek, yap? geçerli?ini incelemek amacıyla Temel Bile?enler Analizi kullan?larak geli?tirilm? olup, dört faktörlü yap?n?n teorik çerçeveye uygunlu?u bu analizle desteklenmi?tir. Kapsam ve içerik geçerli?i, tezin metodolojik süreci içerisinde sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizinde, alt boyutlar aras?nda ters orant?l? maddeler bulunmas? nedeniyle genel bir Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanmam??t?r. Bunun yerine, her bir alt boyutun iç tutarlıl??? ayr? ayr? incelenmi?tir. Tüm alt boyutlar?n iç tutarlıl?k katsay?lar? kabul edilebilir düzeyde bulunmu?tur.

Alt boyutlara göre hesaplanan Cronbach Alfa de?erleri öyledir:

10 maddeden olu?an **Aktif Destek** boyutunun alfa de?eri: **.88**

5 maddeden olu?an **Pasif Destek** boyutunun alfa de?eri: **.78**

6 maddeden olu?an **Pasif Direnme** boyutunun alfa de?eri: **.83**

8 maddeden olu?an **Aktif Direnme** boyutunun alfa de?eri: **.87**

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amacıyla **Temel Bile?enler Analizi** (Principal Component Analysis) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in 29 maddesinin de?i?ime kar?? tepki türünü temsil eden dört farkl? alt boyutta kümelendi?ini göstermi?tir.

Faktör analizinin sonuçlar?, dört alt boyutun (Aktif Destek, Pasif Destek, Aktif Direnme, Pasif Direnme) psikolojik olarak farkl? ve ba??ms?z yap?lar? temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Boyutlar aras?ndaki ters orant?l? iliskiler, her bir faktörün kendine özgü bir tepki biçimini ölçtü?ünü ve bu nedenle ayr? ayr? de?erlendirilmesi gerekti?ini desteklemi?tir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilm? bir ölçektir)

Format: 29 madde ve 4 alt boyuttan olu?an kendini de?erlendirme ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: ?lkö?retim Okulu Ö?retmenleri

Age Group: Yeti?kin (Çal??an Profesyoneller)

Population Details: Ölçek, e?itim sektöründeki yeniliklere ve de?i?imlere kar?? ö?retmenlerin tutumlar?n? ölçmek üzere özelle?tirilm?tir.

Test Methodology: 4'lü Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r. Seçenekler 1 (Hiçbir zaman) ile 4 (Her zaman) aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Organizasyonel De?i?im, Ö?retmen Tutumlar?, Direnç, Destek, Cronbach Alfa, De?i?ime Kar?? Tepki, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: myyasir@yahoo.com

Correspondence Address: Yazar ile do?rudan ileti?im için e-posta adresi kullan?labilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, Muhammet Yasir Alt?ntop taraf?ndan 2010 y?I?nda U?ak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilm?tir. Ölçe?in akademik veya ticari kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Tezin tamam?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Alt?ntop, M.Y. (2010). *?lkö?retim okulu ö?retmenlerinin de?i?ime kar?? tepkileri ile okul kültürü alg?lar? aras?ndaki ili?ki* (Yüksek lisans tezi). U?ak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, U?ak.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı bu kaynaktan indirilebilir: [degisime-karsi-tepki-turu-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2016/05/degisime-karsi-tepki-turu-olcegi-toad.pdf)

Değişime Karşı Tepki Türü Ölçeği Maddeleri

Ölçek 29 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Her bir alt boyutu temsil eden örnek maddeler aşağıdadır:

Aktif Destek (10 m): Yapılandırılmamış eğitim yaklaşımlarını destekliyorum ve başkalarının da kabul etmesi için uğraşırım.

Pasif Destek (5 m): İle ilgili yeni deneysel yöntemler öğrenmek ilginç gelse de bu konuda çok çaba göstermiyorum

Aktif Direnme (8 m): Okul Gelişim Yönetim Ekibi çalışmalarında görev almam. Eğer verilirse de yapmam.

Pasif Direnme (6 m): Okulda arzulamadığım bir deneşimle karşı çıkanlar desteklerim

ARABPSYCHOLOGY.COM